

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

NICOLETA TUDOR

Scrisori pentru cândva

LETRAS
Scrie. Publică.

printre degete se strecoară cuvântul:

cel mai dureros pas către mine.

ARGUMENT

14 Ianuarie 2019

Eșarfe de cerneală

Am avut întotdeauna un scris ordonat, citeț, ușor înclinat spre dreapta.

Am scris de-a lungul anilor sute de scrisori de mână și cerneala a dat viață cuvintelor. Stropi de albastru ca picăturile de ploaie fără de care viața însăși nu ar fi...

Am scris zâmbind, am scris plângând, am scris cu emoție, am scris cu nerăbdare și teamă, cu naivitate și recunoștință, am scris cu dor și cu durere, cu bucurie și speranță, am scris zeci de scrisori în limba franceză, am scris cu nostalgie și mirare, cu egoism și indulgență, cu tristețe și cu zadarnice așteptări, întru dragoste sau pentru uitare, am scris scrisori de rămas bun și de bun venit, de despărțiri definitive și de noi întâlniri.

Pentru mult timp, anotimpurile îmi intrau mai întâi în cutia poștală, devenită parte din mine, așteptând mereu cu nerăbdare să îmi dăruiască răspunsuri. Unele nu au venit niciodată, altele prea târziu.

Da, am scris mult și am scris mereu cu sufletul. Plicuri mici și mari mi-au învelit bătaile inimii... Mașini, trenuri și avioane le-au purtat departe... Am lipit sute de timbre pentru a-mi pecetlui promisiunile, tăcerile, zborul. Eșarfe de cer senin.

Unii oameni cântă, alții dansează, unii îmbracă totul în culoare, alții îmblânzesc piatra... Eu (încerc să) scriu. Este felul în care pot să mă bucur, felul în care pot să dăruiesc. Sunt un om norocos: am primit un strop de suflet în plus, cu care să văd, să aud și să respir mai adânc. Azi scriu și iarna îmi ninge doar mie, căci mi-a dăruit lumina într-o zi albă care să îmi îmbrace cuvintele în toate culorile lumii - apoi le lasă purtate de fulgi către oriunde le e menit să ajungă.

Libris

Dacă azi cineva m-ar ruga să mă descriu în câteva cuvinte și dacă aș simți că pot fi eu însămi, i-aș răspunde: “sunt suflet în sufletul neamului meu...”

I-aș mai spune și că, fără să mă pricep mai deloc la științe, încerc, din sinceră iubire pentru Nichita, să învăț ”hemografia, adică scrierea cu tine însuți. Hemografia este o știință tânără. Ea are numai vârsta umanității. Ea are numai vârsta celui care se scrie pe sine.”

DILEMELE

Scrisori către Dilema (Veche) (2001- 2016)

Nr. 417 23 feb.-1 mar. 2001,

Cum îți faci un nume în lumea artelor

După examen

După-amiază luminoasă de Ianuarie... Ies de la examen și mă îndrept, firește, către chioșcul de ziare. Slavă Domnului că este iar vineri, că mă voi întâlni curînd cu Dilema. Drumul meu trece pe lângă o școală ai cărei elevi tocmai ies zgomotoși de la ore. Un băiețel pus pe șotii își convinge bunica să-i poarte ea în spate ghiozdanul cu manuale alternative. Zîmbesc și mă grăbesc să ajung la întâlnire. Seară de vineri cu Dilema și cu Poezia lui Petru Creția. Din obișnuință, îmi rezerv plăcerea întâlnirii cu Radu Cosașu pentru sîmbătă dimineața, la cafea. Pe la 21 (trecute fix) merg cu cîțiva prieteni într-un bar studentesc să o ascult pe Ada Milea... insolită apariție! Din cînd în cînd zîmbesc amar... prea le spune “pe bune” fata asta! Cîndva, în mileniul trecut, a venit și pentru români vremea libertății... dreptul lor de a ieși din încremenirea la care fuseseră condamnați. Inalienabilul drept de a ști! 1-2 ziare, un buletin de știri TV, câteva minute de navigare pe Internet... iată mijloacele! Din toate acestea vei ieși puțin obosit, puțin buimac, dar, neîndoielnic, mai informat. Pe de o parte, mediocritatea, stupidul, kitsch-ul. De partea cealaltă firescul, subtilul, ezotericul. Tu alege! Duminică la prînz deschid radioul. Aflu că prin Internet poți nu doar să devii informat, ci chiar “să-ți cumperi” un copil. Alături de Guatemala, Bolivia și Vietnam, România are o ofertă generoasă care începe cu binecunoscutul “Apăsați aici!”

Libris

Imediat după știri, “Horoscop Show”... “o săptămână fără prea multe evenimente” îmi prezic astrele. Nimic despre celelalte examene, despre o altă bunică cu ghiozdanul, despre fireshul rendez-vous de vineri...

Dar eu zîmbesc, deci exist!

Nr. 464 1-7 feb. 2002,

Fii pe PACE! Răspuns dlui Florin Iaru

“...fă-te suflute, copil prin porumb cu moț și ciucuri ca să poți să te mai bucuri...”

Permiteți-mi, domnule Florin Iaru, să am un alt punct de vedere decît cel pe care îl exprimați în numărul 462 al Dilemei, dedicat sufletului. Nu, sufletul nu a plecat. Cred (cu încăpăținare) că “a dăru” nu vine doar din generozitate, că toți avem cărți, oameni și locuri de suflet, că nu de puține ori spunem cu convingere: “Sufletul nu mi-l pun pe masă în fața oricui.” Protejăm entitatea aceasta misterioasă din noi, îi aprindem lumini atunci cînd se întunecă... Enescu, Brîncuși, cîteva versuri, o discuție cu un prieten (îmi amintesc cu plăcere “Declarația” domnului Radu Cosașu). Mă număr printre “mașinile virtuale” cu oameni, cărți și străzi de suflet... dăruind uneori cîte-o cafea “de sufletul bunicii”...și, mai ales, cu o săptămînală Dilemă de suflet.

P.S. Calculatorul pe care lucrez la serviciu nu e deloc receptiv la emoțiile mele. Răspunde doar la “Reset” și nu pare să-i pese că m-a lăsat baltă chiar cu o secundă înainte de “Save”.

O lecție îngerească

Zi toridă de Iulie, în tramvai. Pe un scaun o doamnă (60-65 de ani) cu un îngeraș (3-4 ani) în brațe.

“Ce bine-i jos, buni, că mă dor picioarele de-afta mers.

Că-s bătrîn ca tine, buni.”

“Da, tare bătrîn”, îmi surîde senin bunica.

“Și picioarele și inima mă doare, buni!”

“Ia să văd, știi tu unde-i inima ta?”

Nu, buni, că nu se vede. Are coajă.”

Da, înger drag, are coajă inima...

Nr. 534 27 iun.-3 iul. 2003,
CE ERA BINE CÎND ERA RĂU

Tinerii sau despre ”A lua sau a nu lua viața la mișto?”

Tinerii pe care nu-i cunosc, dar îi văd în jur, sînt frumoși, la modă,, grăbiți să între în lumea adulților, fără prejudecăți, unii cam insolenți și fără prea mulți ani “de/acasă”; deviza lor: “...iau viața la mișto...”. Modelele lor: diverse “vedete” de la noi sau de aiurea, neapărat cu bani. Majoritatea sînt copii ai manualelor alternative, ai jocurilor pe calculator, ai generației “Atomic”, bucuroși să fie “Pro”. Știi că pot urma facultăți particulare / de stat fără să se streseze cu învățatul, că fără prea mult efort pot ajunge “pe sticlă” sau pot face bani în alte țări și fără diplome (vor, de regulă, să devină fotbaliști / fotomodele / soliști). Văzînd rezultatele majorității la examenele obligatorii (capacitate, bacalaureat - și, vai, acesta va deveni facultativ!) mai că mă bucur că n-am devenit dascăl. Unii - puțini - crescuți în spiritul adevăratelor valori, fac performanță. Cei care ne conduc îi premiază din cînd în cînd (deloc consistent, deși unii cîștigă diverse premii internaționale), însă majoritatea de-abia așteaptă să plece în țări mai generoase, alții au plecat deja și nu le trece prin cap să se întoarcă. Tinerii pe care îi cunosc seamănă destul de mult între ei, deși urmează sau au terminat facultăți diferite. Unii, mai neliniștiți / răzvrățiți au și plecat din “eterna și fascinanta Românie”. Cîțiva sînt pe cale să o facă - două prietene dragi mie vor pleca curînd, una în Noua Zeelandă (ea nu vrea să se întoarcă decît în vizită) cealaltă în Marea Britanie. Cei mai mulți visează să plece, dar fie nu au terminat școala, fie nu pot trece peste cuvîntul părinților. Și mai sînt unii - aici întru și eu - care nu vor să plece. O fi teamă, o fi o manifestare (nemărturisită) de patriotism - sîntem, ce-i drept, firi mai boeme - sau pur și simplu o dependență de a gîndi / vorbi

românește? - și cum să nu te-apuce dependența când citești “Oda” lui Radu Cosașu? Credem că se mai poate schimba cite ceva, că mai sînt șanse de normalitate, de decență... visăm să avem familii, copii frumoși și educați... sîntem naivi? Se prea poate. Mai toți lucrăm pe bani puțini (la acest capitol stăm destul de prost; sîntem angajați cu greu tocmai “datorită” acestui “handicap” - tinerețea, lipsa de experiență), ne cumpărăm - mai rar decît ne-am dori - cărți cu / de suflet, ne întîlnim și “punem țara la cale” și ne bucurăm că sîntem un pic altfel... Și totuși, uneori, ne apucă un soi de revoltă - curat românească! deh, sîngele balcanic! - ... și iar îmi vin în minte versurile lui Macedonski... “orașul mic mă fură-ncet / cu ale lui tăcute strade / cu oameni proști dar cumsecade / că nici nu știu că sînt poet...” Aproape toți am plecat de acasă pentru a trăi pe cont propriu. “Independența” noastră e, de fapt, susținută de părinți - și ei, cîndva, tineri; toți sperăm să le răsplătim într-o zi acest ajutor. Avem un singur avantaj - care, din păcate, nu e veșnic (deși se spune că tinerețea e o stare de spirit) - sîntem tineri. Și viața asta, pe care n-o luăm la mișto, trebuie să aibă un sens.

P.S. Cînd veți citi aceste rînduri, prietena de care vă vorbeam va fi primit deja viza pentru Noua Zeelandă... îi admir curajul și mă întreb cînd ne vom revedea (bine că există Internet-ul)... sper că nu, Doamne ferește, la “Surprise-Surprise!”

Nr.49 17-23 dec. 2004, Patroni și jurnaliști

Am zîmbit la.....ce (aș vrea să) dăruiesc de Crăciun

- ✓ o plimbare cu sania, un coș cu portocale, o carte.
- ✓ un aparat de fotografiat, o cafea în Paris, un fular tricotat.
- ✓ o după-amiază pe un hipodrom, un puzzle, o icoană.
- ✓ un glob pămîntesc, o lumînare albastră, un fluture.
- ✓ o zi în Arad, un CD cu muzica lui Musorgski, o floarea-soarelui.

Sărbători în lumină!

Un adevărat copil

Copiii... am vârsta la care mi-i doresc, dar gîndindu-mă la asta, mi se strînge un pic inima. Voi fi oare în stare să cresc un copil în lumea aceasta în care Raiul pare să fie la o apăsare de mouse, în care trebuie să fii mereu cu un pas înaintea celorlalți, lumea lui "a avea", a lui "a învinge", lumea cuceririlor și a ispitelor de tot felul? Sînt un pic naivă, ușor demodată, conștientă însă că lumea se schimbă și că e firesc să fie așa, fără a avea pretenția de a da drept exemplu lucrurile de "pe vremea mea" (nesuferită expresie!). Nu știu cui ar trebui să-i mulțumesc (dar o fac cu toată convingerea) că m-am născut într-un timp care m-a lăsat să fiu copil. Să fiu cu adevărat copil. Și-mi doresc măcar atît: să vă pot scrie peste vreo 7-8 ani, că am cui să citesc povești, că e nevoie să cumpăr jucării și cărți nu doar CD-uri cu jocuri din ce în ce mai complicate, că nu sînt (chiar de tot) copleșită de dilemele statutului de părinte.

P.S. Căci nu știu, în limba română, cărți pentru copii/adolescenți mai expresive decît cele ale lui Ionel Teodoreanu. Poate de aceea *"nu vreau să uit nimic... dîndu-mi bătaia inimii, din nou, copilăriei, tinereții... e ceasul întoarcerii în timp... umbre am și eu, umbre ai și tu, cititorule, frate al trecerii mele"*.¹

¹ Ionel Teodoreanu - Masa umbrelor

Ce a mai rămas din cortina de fier

„A te realiza...”

Am început anul acesta cu emoții, bucurii și dileme...

Maternitatea mi-a schimbat viața (ce clișeu desuet, dar adevărat!), așa cum nu bănuiam în urmă cu cîțiva ani cînd îmi întrase în cap ca pînă la 30 de ani e musai să mă... realizez. „A te realiza” este încă un concept bine definit de generația bunicilor și a părinților mei, adică „a fi cineva”, „a te face domn”. Cum nu am nici pregătirea, nici capacitatea de a inventa sau a descoperi ceva extraordinar care să salveze sau măcar să ajute omenirea, tot ce reușisem să fac pînă la 29 de ani stătea sub semnul prozaicului (licență, slujbă, casă). Doar publicarea unui mic volum de versuri mă mai scosese la un moment dat din cotidian, oferindu-mi bucuria de a-mi îndeplini o dorință din adolescență. Nașterea fetei însă a schimbat totul, făcînd ca pe lîngă sentimentele firești să mă pricopsesc din nou cu dileme: cum va fi copilul? Voi avea ce să-i ofer? Voi putea s-o învăț să simtă / gîndească / viseze? Nu știu dacă îi va folosi la ceva, dar am început să-i „construiesc” o mică bibliotecă comandînd cărți pentru copii pe net, cumpărînd majoritatea cărților apărute prin Adevărul, Cotidianul și Jurnalul național, cu speranța (naivitatea?) că generația ei nu va nega chiar de tot valorile trecutului și că tinerii nu vor refuza cu vehemență cărțile în favoarea computerului sau a altor minunății ce se vor mai inventa între timp. Acum, că mă îndrept către 30 de ani, mă întreb: oare ei ce dileme vor avea? Oare vor avea?

P.S. Cred că e de prisos să spun că la nici 4 luni ea este cel mai dorit, iubit, frumos și cuminte copil!